

HOF VAN CASSATIE VAN BELGIË
COUR DE CASSATION DE BELGIQUE
KASSATIONSHOF VON BELGIEN

Memorandum van het Hof van Cassatie voor de nieuwe federale regering

Juli 2024

Justitiepaleis - Poelaertplein 1 - 1000 Brussel

 Website : www.cass.be

 LinkedIn : www.linkedin.com/company/cass.be

Inleiding

Het eerste deel van dit memorandum bevat de voornaamste bezorgdheden en verzuchtingen die het Hof van Cassatie aan de (pre)formateur en aan de toekomstige leden van de federale regering richt betreffende zijn eigen opdracht en verantwoordelijkheden.

Wij verduidelijken concreet, op grond van de noden en de werklast van het Hof van Cassatie, waarom het essentieel is dat de personeelsformaties van het gerechtelijk en het ondersteunend personeel volledig zijn ingevuld, zodat de cassatieberoepen, in het belang van de rechtzoekende, binnen een redelijke termijn en volgens de hoogste kwaliteitsnormen behandeld kunnen worden.

Het memorandum vraagt de toekomstige beleidsmakers tevens om bijzondere aandacht te besteden aan verschillende problemen: de technische onmogelijkheid om de verzoekschriften en memories digitaal neer te leggen, de nood aan een koninklijk besluit tot vaststelling van de werkingsmodaliteiten van de Steundienst van de entiteit, de verbetering van een vergissing bij het bepalen van het personeelsbudget, het behoud van een passend werkingsbudget en het zoeken naar een verzelfstandigd beheermodel dat beantwoordt aan de specifieke kenmerken van onze organisatie.

Het Hof van Cassatie en zijn parket vormen, samen met de hoven en rechtbanken en het openbaar ministerie, de rechterlijke macht van ons land.

Daarom formuleren het College van de hoven en rechtbanken, het College van het Openbaar Ministerie en de Entiteit Cassatie, op constructieve wijze, gemeenschappelijke wensen die in het tweede deel van dit document worden vermeld.

Er moet ook worden benadrukt dat dit memorandum deel uitmaakt van een groter geheel. Het moet samen worden gelezen met het memorandum van het College van de hoven en rechtbanken, het memorandum (witboek) van het Openbaar Ministerie, en het memorandum van het directiecomité van de Federale overheidsdienst Justitie.

Elke instantie roept binnen zijn verantwoordelijkheidsdomein de samenleving en haar bestuurders op om de nodige middelen vrij te maken voor een meer toegankelijke, efficiënte en menselijke Justitie.

Ria Mortier

Procureur-generaal

Eric de Formanoir

Eerste Voorzitter

Overzicht

1. Specifieke vragen van het Hof van Cassatie	5
1.1. Volledige invulling van de kaders	5
1.1.1. Magistraten : behoud van het principe van de volledige invulling van het kader	5
1.1.2. Referendarissen : bestaande kader aanvullen en uitbreiden van 20 naar 24.....	9
1.1.3. Griffie : actief beleid van systematische invulling van de kaders van de griffie en hiervoor de nodige budgetten voorzien.....	10
1.1.4. Parketsecretariaat : feitelijk kader wettelijk verankeren, systematische invulling van dit kader mogelijk maken en daartoe de nodige financiële middelen voorzien.....	11
1.1.5. Dienst documentatie en overeenstemming der teksten : het kader invullen en het statuut van de medewerkers aantrekkelijker maken	13
1.2. Elektronische procedure: IT-instrumenten ter beschikking stellen die het digitaal indienen van cassatieberoepen en memories mogelijk maken	15
1.3. De steundienst: het organieke koninklijk besluit aannemen	15
1.4. Vergissing in het personeelsbudget voor de uitbetaling van de bezoldigingen van het statutaire kader en van de contractuelen	16
1.5. Werkingsbudget: aangepaste werkingsmiddelen behouden.....	16
1.6. Verzelfstandigd beheer: een aangepast beheermodel	17

2. Gemeenschappelijke vragen van het Hof van Cassatie, het College van de hoven en rechtbanken en het College van het Openbaar Ministerie:.....	18
2.1. Personele, materiële en financiële middelen inzetten voor een sterker, efficiënter rechtssysteem dat toegankelijk is voor het publiek	18
2.2. Betrokkenheid bij de besluitvorming over ICT-hervormingen die van invloed zijn op de rechterlijke orde	19
2.3. Zorgen voor de aantrekkelijkheid en het welzijn van de rechterlijke orde	19
2.4. Concrete invulling van de beheersautonomie van de rechterlijke macht.....	20
2.5. Gegevensbescherming (GDPR) garanderen	20

1. SPECIFIEKE VRAGEN VAN HET HOF VAN CASSATIE

1.1. VOLLEDIGE INVULLING VAN DE KADERS VAN ALLE CATEGORIEËN VAN HET PERSONEEL

Het Hof van Cassatie vraagt het personeelskader volledig in te vullen zodat het zijn grondwettelijke taak op optimale wijze kan vervullen.

De kern van de grondwettelijke opdracht van het Hof van Cassatie bestaat erin om de rechtseenheid in het land te bevorderen, bij te dragen aan de rechtsontwikkeling, en de rechtsbescherming te garanderen, niet alleen van de individuele rechtzoekende, maar ook van alle burgers en van de gehele samenleving.

Het Hof van Cassatie is een kleine en bovendien tweetalige instelling met een unieke maatschappelijke opdracht. Het Hof zetelt enkel in Brussel en dient binnen redelijke termijn, gespecialiseerd werk op hoog niveau af te leveren. Mobiliteit of verschuiving van magistraten zijn daardoor niet mogelijk. Het aantrekken van kwaliteitsvol ondersteunend personeel blijkt daardoor bijzonder moeilijk, terwijl de werklast stijgt.

Het Hof doet waar mogelijk de nodige inspanningen om zijn budget op economische wijze aan te wenden en heeft hiervan in het verleden al herhaaldelijk blijk gegeven. Wanneer die aan gang zijnde dalende trend zich echter verder doorzet, zal dit onvermijdelijk schaden aan de kernopdracht van het Hof. Schaarste mag er immers nooit, ook niet in tijden van crisis, toe leiden dat een belangrijke pijler die de rechtsstaat schraagt wordt gereduceerd tot een simpele kostenpost.

Het Hof is er zich van bewust dat de regering voor multiple en complexe maatschappelijke uitdagingen staat en noodgedwongen keuzes moet maken. De bezorgdheid die in dit memorandum wordt geuit, beoogt daarom geen kritiek. Het beoogt enkel de essentiële opdracht van het Hof van Cassatie, als belangrijke pijler van de rechtsstaat, te vrijwaren en diens slagkracht te verhogen.

Het Hof dringt daarom aan op toereikende personeelsbudgetten om haar grondwettelijke taak te kunnen blijven vervullen. Het personeelsbudget moet een volledige invulling mogelijk maken van de wettelijke kaders van de magistraten en referendarissen, enerzijds, en van de wettelijke en contractuele kaders van de griffie, het parketsecretariaat en de vertaal- en documentatiedienst, anderzijds.

1.1.1. MAGISTRATEN: behoud van het principe van de volledige invulling van het kader (raadsheren en advocaten-generaal).

1.1.1.1. Wettelijk kader van de zetel:

De wet betreffende de rechterlijke inrichting van 3 april 1953 voorziet voor het Hof van Cassatie (zetel) in volgend kader : 1 eerste voorzitter, 1 voorzitter en 28 raadsheren, hetzij 30 magistraten (rechters) in totaal.

Kader	Effectieven (op 30 juni 2024)	Taalregime
1 eerste voorzitter	1	1 F
1 voorzitter	1	1 N
6 sectievoorzitters	7 (5 + 2 oud eerste voorzitters)	3N en 4 F
22 raadsheren	21	11 N en 10 F
Totaal : 30	30	15 N en 15 F

Dit kader is voltallig op datum van 30 juni 2024.

1.1.1.2. Wettelijk kader van het parket:

Het parket van het Hof van Cassatie heeft een wettelijk kader dat bestaat uit 1 procureur-generaal, 1 eerste advocaat-generaal en 13 advocaten-generaal.

Kader	Effectieven (op 30 juni 2024)	Taalregime
1 procureur-generaal	1	1 N
1 eerste advocaat-generaal	1	1 F
13 advocaten-generaal	12 (1 vacante plaats)	7 N en 5 F
Totaal : 15	14	8 N en 6 F
+ 2 advocaten-generaal met opdracht van de hoven van beroep waarvan 1 halftijds		1 N en 1 F

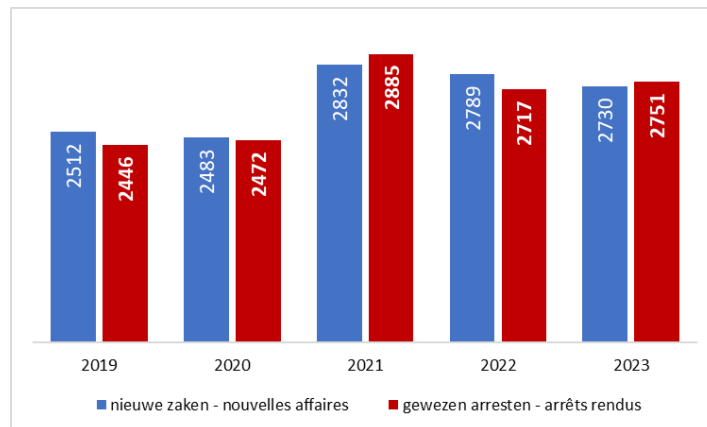
Het kader is momenteel onvolledig ten belope van een advocaat-generaal.

1.1.1.3. Aantal zaken behandeld door de magistraten:

De 30 raadsheren (met inbegrip van de eerste voorzitter, de voorzitter en de sectievoorzitters) van het Hof hebben samen, in 2023, 1571 arresten in het Nederlands en 1180 arresten in het Frans uitgesproken, dit zijn in totaal 2751 arresten.

In al deze zaken zijn de parketmagistraten tussengekomen, via schriftelijke of mondelinge conclusies.

1.1.1.4. Het aantal zaken neemt toe en de doorlooptijden blijven stabiel:

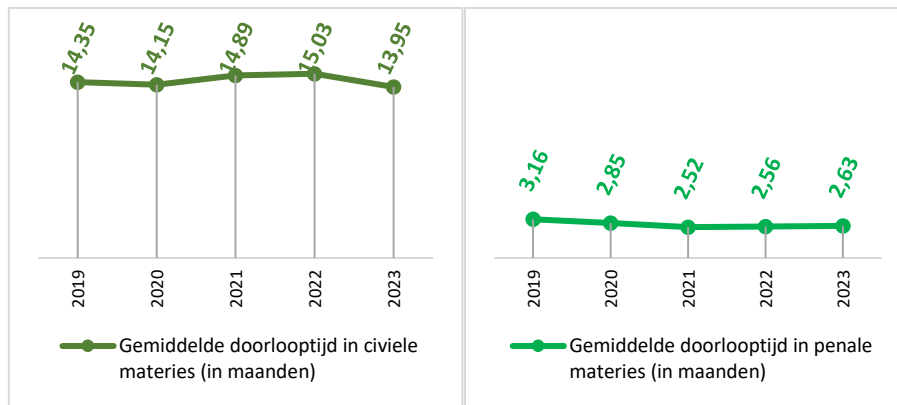
De instroom aan nieuwe zaken is in 2023 onverminderd hoog gebleven. Het lijkt dat, na de plotse piek van ca. 2830 nieuwe zaken in 2021, de globale instroom zich in 2022 en 2023 rond de 2750 zaken stabiliseert, d.i. ongeveer 250 eenheden meer dan in de periode 2016-2020. **Dit betekent dat de totale werklast van het Hof op een periode van nauwelijks 3 jaar met ongeveer 10 pct. is gestegen.**

Dankzij zware inspanningen van eenieder is het Hof er tot nog toe in geslaagd om die toegenomen werklast het hoofd te bieden, door de uitstroom van gewezen eindbeslissingen te verhogen. Het totaal aantal gewezen eindbeslissingen ligt in 2023 met 2751 eenheden zo'n 11,3 pct. hoger dan in 2020, het jaar vóór voormelde piek in het aantal nieuwe zaken.

Aldus kon vooralsnog een al te zware impact van de toegenomen werklast van het Hof op zijn globale werkvoorraad worden vermeden. De openstaande globale werkvoorraad van het Hof ligt in 2023 slechts beperkt hoger dan het gemiddelde van voorgaande jaren.

Eveneens kon een negatieve invloed van de toegenomen werklast van het Hof op de gemiddelde doorlooptijd van de gewezen eindarresten tot nog toe worden vermeden.

2.730	2.751	1.538
<i>Instroom</i>	<i>Uitstroom</i>	<i>Werkvoorraad</i>
13,95 maanden (civiele materies)		
2,63 maanden (penale materies)		
<i>Gemiddelde doorlooptijd</i>		

1.1.1.5. Gerechtelijke taken van de eerste voorzitter en de procureur-generaal:

De eerste voorzitter van het Hof van Cassatie en de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie zijn respectievelijk één van de 30 magistraten van de zetel en één van de 15 parketmagistraten. Zij moeten naast hun beheerstaak van de Entiteit nog steeds gerechtelijke taken uitoefenen. De eerste voorzitter moet de voltallige zittingen van de drie kamers voorzitten en een aanzienlijk aantal zittingen voorzitten van de kamer waaraan hij verbonden is. De procureur-generaal blijft ook gerechtelijke taken uitvoeren door middel van schriftelijke of mondelinge conclusies.

Bovendien zijn de eerste voorzitter en de voorzitter van het Hof de voorzitters van respectievelijk de Nederlandstalige en Franstalige Commissie voor vergoeding van onwerkzame voorlopige hechtenis. In de praktijk betekent dit dat zij, naast de zittingen van deze commissie, de verzoeken onderzoeken en, met de hulp van een referendaris, de beslissingen van de commissie opstellen. Een advocaat-generaal brengt adviezen uit in elke zaak die aan de commissie wordt voorgelegd.

1.1.1.6. Adviesfunctie van de raadsheren en advocaten-generaal:

Het Hof en zijn parket worden regelmatig verzocht advies uit te brengen over voorontwerpen van wet die door de minister van Justitie worden ingediend.

Het is van essentieel belang dat het kader van de raadsheren en advocaten-generaal volledig wordt ingevuld.

Elke inbreuk op dit beginsel zal ernstige gevolgen hebben voor de essentiële opdracht van het Hof van Cassatie, namelijk binnen een redelijke termijn kwalitatieve arresten wijzen: het aantal arresten zal dalen en de tijd die nodig is om bepaalde zaken te behandelen, die in sommige dossiers te lang is¹, zal toenemen.

¹ De behandelingstermijnen vermeld in deze tabellen betreffen immers *gemiddelden*, hetgeen betekent dat bepaalde dossiers niet snel genoeg behandeld worden.

1.1.2. REFERENDARISSEN: het bestaande kader *enerzijds* invullen en *anderzijds* uitbreiden van 20 naar 24

1.1.2.1. Referendarissen bij het Hof van Cassatie zijn juristen met een masterdiploma in rechten die alleen kunnen worden aangesteld nadat ze zijn geslaagd voor een vergelijkend examen van hetzelfde type als het beroepsbekwaamheidsexamen voor magistraten. Dit examen wordt door het Hof zelf georganiseerd en bestaat uit twee schriftelijke proeven, gevolgd door een mondelinge proef en een taaltest.

De referendarissen bereiden het werk van de magistraten van het Hof voor. Elk van hen is betrokken bij het werk van één of meer kamers van het Hof, afhankelijk van de noden en eventueel zijn of haar eigen expertisegebied. Afhankelijk van de kamer waaraan de referendaris is verbonden, behandelt de referendaris voornamelijk civiele, straf- of sociale zaken.

Meestal moet de referendaris een voorontwerp van arrest of, in sommige gevallen, een ontwerp van conclusie opstellen. Vervolgens moet hij nagaan of het cassatieberoep of de middelen ontvankelijk zijn. In dat geval maakt de referendaris een ontwerp van antwoord op de middelen. Hij onderzoekt de rechtsvragen die in het middel worden opgeworpen, voor zover het nodig is deze te onderzoeken om een antwoord te geven, en verzamelt de relevante documentatie. Indien het antwoord op bepaalde rechtsvragen een fundamentele of rechtsvergelijkende analyse vereist, voert de referendaris deze analyse uit en zet hij de resultaten van zijn onderzoek uiteen in een afzonderlijke nota. De referendaris stuurt zijn of haar voorontwerp van arrest of ontwerpconclusie, de documentatie en, in voorkomend geval, de nota naar de magistraat die belast is met de zaak. In de regel wordt het (voor)ontwerp besproken met de verslaggever of de advocaat-generaal. In uitzonderlijke gevallen kan de referendaris worden gevraagd een specifieke juridische vraag te beantwoorden, wat de gelegenheid kan bieden voor een uitgebreider onderzoek.

Daarnaast assisteren de referendarissen het Hof bij het opstellen en publiceren van het jaarverslag. Op verzoek van de eerste voorzitter, de procureur-generaal, de voorzitter of de eerste advocaat-generaal zijn zij ook betrokken bij de voorbereiding en opvolging van vergaderingen, de ontvangst van externe delegaties en de organisatie van colloquia.

Artikel 135*bis* van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt dat het aantal referendarissen minimaal vijf en maximaal dertig bedraagt. De minister van Justitie bepaalt het werkelijke aantal referendarissen binnen dit minimum- en maximumaantal. Het aantal is bij ministerieel besluit van 22 maart 2023 vastgesteld op twintig.

Momenteel zijn er achttien referendarissen (13 Nederlandstalige en 5 Franstalige), waarvan er één een loopbaanonderbreking heeft genomen. Er is dus een tekort van twee referendarissen met betrekking tot het regelgevend kader.

Het Hof van Cassatie vraagt de nieuwe federale regering, door een adequaat personeelsbudget toe te kennen, het huidige kader voor referendarissen volledig in te vullen.

1.1.2.2. De taalkundige verdeling is zeer onevenwichtig, aangezien op dit moment slechts 5 van de 18 referendarissen Franstalig zijn, d.w.z. 27,7% Franstalig tegenover 72,3% Nederlandstalig.

Het overwicht van de Nederlandstalige referendarissen wordt verklaard door het feit dat de aanwerving van referendarissen bij de oprichting ervan onder meer bedoeld was om een achterstand weg te werken, die in de Nederlandstalige kamers was ontstaan door de omstandigheid dat het aantal in het Nederlands ingediende cassatieberoepen hoger is dan het aantal in het Frans ingediende cassatieberoepen. Het onevenwicht wordt ook gerechtvaardigd door het feit dat het aantal Nederlandstalige raadsheren (15) identiek is aan het aantal Franstalige raadsheren (15) terwijl er, zoals net vermeld, meer zaken zijn waarvan de proceduretaal Nederlands is dan zaken waarvan de proceduretaal Frans is.

Het Hof van Cassatie vraagt niet een pariteit tussen Nederlandstalige en Franstalige referendarissen, maar enkel om de huidige ongelijkheid tussen deze twee groepen te verkleinen.

Door het reglementair kader van de referendarissen uit te breiden tot 24 zou het mogelijk zijn om tot een evenwichtigere verdeling te komen van 1/3 (33,33%) Franstaligen en 2/3 Nederlandstaligen (66,66%), d.w.z. 8 Franstalige referendarissen en 16 Nederlandstalige referendarissen.

Dit memorandum vraagt aan de nieuwe federale regering om het ministerieel besluit van 22 maart 2023 aan te passen om het aantal referendarissen van 20 op 24 te brengen.

1.1.3. GRIFFIE: een actief beleid voeren voor de systematische invulling van de kaders van de griffie en hiervoor de nodige budgetten voorzien.

De griffiers van het Hof van Cassatie zijn, net zoals in andere rechtsmachten van het land, belast met de gerechtelijke functie van het bijstaan van de rechter bij alle handelingen van zijn ambt. Dit omvat het voorbereiden van zijn taken, aanwezig zijn bij de zitting, opstellen van het proces-verbaal van het zittingsverloop, het officieel vastleggen van de verschillende formaliteiten die moeten worden geconstateerd en deze de authenticiteit verlenen, het samenstellen van de proceduredossiers en binnen hun bevoegdheden toezien op de naleving van de regels ter zake, enz.

Het wettelijk kader (griffiers) en het reglementair kader (assistenten en medewerkers) voorziet in 1 hoofdgriffier, 1 griffier-hoofd van dienst, 11 griffiers en 32 assistenten/medewerkers, wat neerkomt op een totaal van 45 personen.

Een overtal van 5 contractuele personen wordt aan dit kader toegevoegd voor het uitvoeren van specifieke taken, waardoor het totale aantal potentieel actieve personen bij de griffie van het Hof van Cassatie op 50 komt.

Het kader van de griffie is momenteel niet volledig bezet. Gezien het huidige bezettingspercentage ontbreken er ongeveer tien personen.

Dit memorandum vraagt de nieuwe federale regering om een actief beleid te voeren voor de systematische invulling van de kaders van de griffie en hiervoor de nodige budgetten te voorzien.

In dit verband moet aandacht worden besteed aan de volgende elementen:

1.1.3.1. Zoals eerder vermeld, is het Hof van Cassatie een tweetalige instelling, waarin de griffie haar gerechtelijke en dienstverlenende taken ook in een tweetalige context moet uitvoeren. Dit betekent dat de continuïteit van de dienstverlening te allen tijde zowel in het Frans als in het Nederlands gewaarborgd moet zijn, wat een hogere personeelsinzet vereist dan in een eentalige rechtsinstantie, aangezien niet alle personeelsleden tweetalig zijn.

1.1.3.2. Het beheer en de behandeling van "papieren" dossiers is vandaag de dag nog steeds een realiteit, ondanks dat administratieve processen momenteel worden gedigitaliseerd. Deze hybride dossierbehandeling vereist dat bijkomende griffiers, expertprofielen of assistenten ter beschikking worden gesteld om een soepele overgang naar de digitale behandeling van dossiers te waarborgen.

1.1.3.3. Het is van belang te benadrukken dat de griffie ook betrokken is bij andere domeinen die niet uitsluitend verband houden met de behandeling van gerechtelijke dossiers door het Hof van Cassatie. De griffie van het Hof van Cassatie fungeert bijvoorbeeld ook als secretariaat van de Commissie Onwerkzame hechtenis of van het Evaluatiecollege van de korpschefs van het openbaar ministerie (zowel in het Frans als in het Nederlands). Deze aanvullende taken worden thans niet gecompenseerd en kunnen de toekenning van extra personeel rechtvaardigen.

1.1.3.4. Tenslotte is het een feit dat de functie van griffier volop in verandering is, vooral gezien de lopende digitalisering. Het is essentieel om hier aandacht aan te besteden, niet alleen in de wervingsprocedures maar ook in de opleidingstrajecten.

De wervingsprocedures en opleidingstrajecten zijn enkele jaren geleden gewijzigd. Het kan nuttig zijn om deze wijzigingen nu te evalueren en indien nodig een opleidings- en wervingsprocedure op te zetten die de beoordeling van specifieke en technische kennis integreert en zorgt voor de aanwerving van geschikte profielen.

1.1.4. PARKETSECRETARIAAT: het feitelijk kader wettelijk verankeren, de systematische invulling van dit kader mogelijk maken en daartoe voorzien in de nodige financiële middelen.

1.1.4.1. Het parketsecretariaat bij het Hof van Cassatie zorgt o.a. voor de inschrijving van alle strafdossiers in het gemeenschappelijk dossierbeheersysteem, de administratie van de gedetineerden (uithaling, tolk,...) en de administratieve opvolging van de dossiers inzake strafzaken, burgerlijke, fiscale en sociale zaken.

Het parketsecretariaat staat ook in voor de terugzending van de strafdossiers en voor de opvolging in alle dossiers van de na te leven formaliteiten in het kader van de toezending van de uitgifte van de arresten van het Hof (artikel 1116 van het Gerechtelijk Wetboek), alsook voor het beheer van alle

administratieve aanvragen van en aan de hoven en rechtbanken in België (kopieën van arresten, zittingsdata, tijdelijke terugzending van dossiers, ontbrekende stukken in het dossier,...).

Naast deze dossier gebonden taken staat het parketsecretariaat Cassatie ook in voor de publicatie van de arresten, en voor de administratieve behandeling van de schriftelijke conclusies van de advocaten-generaal, van de door hen opgestelde samenvattingen van de arresten en van de vertalingen ervan door de Dienst overeenstemming der teksten, zowel digitaal op *Juportal* als in de papieren uitgaven "*Pasicrisie*" en "*Arresten Cassatie*".

Het kabinetssecretariaat van de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie wordt waargenomen binnen het parketsecretariaat zelf onder leiding van de hoofdsecretaris.

Het parketsecretariaat zorgt voor een optimale werking van de bibliotheek van het Hof van Cassatie met het oog op het behandelen van de diverse aanvragen tot opzoeken. Drie leden van het parketsecretariaat spelen een belangrijke, actieve rol in de bibliotheekcommissie die o.a. instaat voor de voorstellen van aankoop van de boeken ten behoeve van de raadsheren, parketmagistraten, referendarissen en andere leden van het Hof. Het parketsecretariaat zorgt ook voor het opstellen en intern verspreiden van "*Notarr*", het maandelijks overzicht van de commentaren van de rechtsleer m.b.t. de arresten van het Hof.

Diverse leden van het parketsecretariaat vervullen onderscheiden rollen binnen FEDCOM en dit zowel bij de aanmaak en het goedkeuren van de behoefteaanvragen binnen het parket Cassatie en de bibliotheek van het Hof, de opvolging van de materiaalvoorraden van het parket, de opvolging van de bestellingen, de goedkeuringen van de bestellingen in SAP, de ondertekening van de bestellingen, de opmaak van de ramingsstaten.

1.1.4.2. Het reglementair kader van het parketsecretariaat bestaat uit een hoofdsecretaris, een secretaris-hoofd van dienst, 5 secretarissen, 1 deskundige en 11 assistenten en medewerkers. In dit reglementair kader ontbreken momenteel een secretaris-hoofd van dienst en drie assistenten.

Naast dit reglementaire kader zijn er sedert geruime tijd ook twee contractuele medewerkers werkzaam op het parketsecretariaat en is er een thans in te vullen vacante plaats van contractueel medewerker. Deze bijkomende contractuele medewerkers zijn essentieel om samen met de statutaire personeelsleden de taken van het parketsecretariaat op een kwaliteitsvolle manier te kunnen uitvoeren.

De niet-invulling van het kader van het parketsecretariaat gedurende de voorbije jaren, de toename van het aantal strafdossiers en de noodzaak om in de praktijk ook in de andere landstaal te moeten werken, hebben immers binnen het parketsecretariaat geleid tot:

- een ernstige achterstand in de publicatie van de samenvattingen, conclusies en arresten, waardoor niet alleen de magistraten van over het hele land maar ook de rechtzoekenden te laat geïnformeerd worden over de rechtspraak van het Hof, wat het vertrouwen in justitie in het gedrang kan brengen;

- een achterstand bij het inschrijven van de strafdossiers, waardoor de magistraten van het Hof en zijn parket er later dan vereist kennis kunnen van nemen;
- een te hoge werkdruk waardoor de kwaliteit van het werk in het gedrang komt en het risico op psychosociale belasting en burn-out toeneemt;
- het niet kunnen volgen van allerlei opleidingen;
- het niet uitvoeren van bepaalde taken binnen de gewenste termijn omdat er voorrang wordt gegeven aan de prioriteiten van de dag;
- de moeilijkheid om een goed welzijnsbeleid op het werk te voeren.

1.1.4.3. Om hieraan op stabiele wijze te kunnen remediëren is het noodzakelijk dat het bestaand reglementair kader aangepast wordt aan de feitelijke realiteit door voormelde contractuele functies mee op te nemen en dit wettelijk te regulariseren. Tevens is het dringend noodzakelijk dat wordt voorzien in een upgrade van twee plaatsen van assistent naar twee plaatsen van secretaris aangezien de inhoudelijke vereisten die aan de medewerkers worden gesteld evolueren. Dit klemt des te meer nu in het raam van de implementatie van *JustCase* die gepland staat voor een go-live in november 2024, er grotere verantwoordelijkheden zich opdringen voor de parketsecretarissen bij het Hof van Cassatie.

Het parketsecretariaat Cassatie vraagt dat in het personeelsbeleid het één-op-één principe zou worden toegepast, zodat elk vertrekkend personeelslid wordt vervangen binnen afzienbare tijd, hetgeen nu absoluut niet het geval is en een kwaliteitsvolle dienstverlening en continuïteit van de werking van het parketsecretariaat in het gedrang brengt, zowel naar de parketmagistraten, de andere parketten en rechtscolleges, als naar de rechtzoekende toe.

Daarnaast dienen ook de functiebeschrijvingen binnen het parketsecretariaat Cassatie te worden herbekeken en onderworpen te worden aan een nieuwe weging, om alzo te komen tot een juistere waardering van het verrichte werk, waarbij rekening wordt gehouden met de huidige en toekomstige verantwoordelijkheden binnen het parketsecretariaat. Tevens is het aangewezen om op termijn carrièremogelijkheden binnen het Hof van Cassatie aan te kunnen bieden om zo de expertise op te bouwen en te behouden en een personeelsverloop tegen te gaan.

Een efficiënt personeelsbeleid binnen het parketsecretariaat vereist dat de gevraagde regularisering gepaard gaat met het toekennen van bijkomende financiële middelen. De bestaande personeelsenveloppe van de Entiteit Cassatie is hiertoe immers absoluut ontoereikend.

1.1.5. DIENST DOCUMENTATIE EN OVEREENSTEMMING DER TEKSTEN: het kader invullen en het statuut van de medewerkers aantrekkelijker maken

Zoals de benaming al aangeeft, bestaat de dienst uit twee onderdelen: de documentatiedienst en de dienst overeenstemming der Franstalige en Nederlandstalige teksten van de arresten.

1.1.5.1. De “dienst documentatie” stelt in overleg met de raadsheren, advocaten-generaal en referendarissen voor welbepaalde materies wetgevende dossiers samen, waarin de wetteksten, parlementaire voorbereidingen en inlichtingen van allerlei aard (omzendbrieven, adviezen van raadgevende organen, enz.) zijn gebundeld. Die dienst bestaat uit twee personen.

1.1.5.2. De “dienst overeenstemming der Franstalige en Nederlandstalige teksten van de arresten” is de vertaaldienst van het Hof. Zijn hoofdtaak, bij wet bepaald, bestaat in de vertaling in de andere taal van de arresten, de samenvattingen van de arresten en, uitzonderlijk, van de conclusies van het openbaar ministerie, wanneer het Hof beslist om deze te publiceren op de kosteloze openbare website *Juportal* en in de tijdschriften *Pasicrisie* en *Arresten Cassatie*. Dit werk wordt verricht respectievelijk onder het toezicht van een raadsheer die daartoe is aangewezen in het kader van een verdeling van die opdracht onder de raadsheren van het Hof, met de bijstand van de zittingsgriffiers en, wat betreft de vertalingen van de samenvattingen en van de conclusies, onder toezicht van de advocaat-generaal die daartoe is aangewezen.

Deze dienst vervult een essentiële opdracht: hij biedt zowel Franstaligen als Nederlandstaligen de mogelijkheid om kosteloos kennis te nemen van de gepubliceerde arresten die respectievelijk in het Frans en in het Nederlands zijn geweest.

De dienst is bij wet ingesteld (art. 136 van het Gerechtelijk Wetboek) en zijn organiek kader is vastgesteld door het koninklijk besluit van 22 september 2023 (personeelsformatie van 11 personen, samengesteld uit één adviseur en 10 attachés). Hij staat onder het gezag van de eerste voorzitter, bijgestaan door de procureur-generaal.

De personeelsformatie van 11 is op dit ogenblik ingevuld door 9 VTE personeelsleden. Onder deze 9 personeelsleden zijn er 7 effectief aan het werk (1 verlof voor stage en 1 schorsing).

De vertaaldienst van het Hof van Cassatie levert werk van hoogstaande kwaliteit dat zowel binnen als buiten de organisatie sterk gewaardeerd wordt. Toch heerst er bezorgdheid omwille van een aanzienlijke achterstand van te vertalen arresten. De ervaren vertalers moeten instaan voor de opleiding van de nieuwe vertalers wanneer zij op de dienst aankomen, met als gevolg dat ze dan minder vertalingen op zich kunnen nemen. Bovendien blijkt dat nieuwkomers soms de dienst na enige verloop van tijd verlaten, zodat de investering in de opleiding geen blijvend effect heeft op de vermindering van de achterstand. Dit verloop van personeel is te wijten aan twee factoren. Vooreerst het specifieke profiel van het beroep van vertaler bij het Hof van Cassatie. Om een cassatiearrest goed te vertalen moet de vertaler niet alleen zijn weg vinden in quasi alle domeinen van het recht maar moet hij ook de taal van de cassatietechniek beheersen. Vervolgens de vaststelling dat het financieel statuut van vertaler bij het Hof minder aantrekkelijk is dan in sommige overheidsdiensten waar gelijkaardige specifieke profielen werkzaam zijn.

Teneinde de achterstand van het vertaalwerk te verminderen en meer personeelsstabiliteit binnen de dienst te creëren, vraagt de Entiteit Cassatie aan de nieuwe federale regering, enerzijds, de personeelsformatie van de vertaaldienst ze volledig mogelijk in te vullen, desgevallend met vervangingscontracten, anderzijds, de financiële aantrekkelijkheid van de functie van attaché in de vertaaldienst te verhogen, en daartoe de nodige budgetten vrij te maken.

1.2. ELEKTRONISCHE PROCEDURE: IT-INSTRUMENTEN TER BESCHIKKING STELLEN DIE HET DIGITAAL INDIENEN VAN CASSATIEVERZOEKEN EN MEMORIES MOGELIJK MAKEN

Samen met de FOD Justitie is het Hof van Cassatie volop betrokken bij de implementatie van *JustSign* (het elektronisch ondertekenen van arresten) en *JustJudgment* (de automatische integratie van de arresten in het centraal register voor de beslissingen van de rechterlijke orde).

Het Hof van Cassatie hoopt bovendien zijn nieuw dossierbeheersysteem (*Case management system-CMS "JustCase"*) in november 2024 in gebruik te nemen. Dit systeem bevindt zich momenteel in de gebruikerstestfase.

Volgens de huidige prognoses zullen de procespartijen (eisers en verweerders in cassatie) en de externe partners (griffies van de bodemgerechten, gerechtsdeurwaarders, advocaten bij de balies van de gerechtelijke arrondissementen, advocaten bij het Hof van Cassatie) echter geen stukken van de rechtspleging digitaal kunnen indienen bij de griffie.

Die toestand is abnormaal: in de hoven van beroep, de arbeidshoven, de ondernemingsrechtbanken, de arbeidsrechtbanken, de rechtbanken van eerste aanleg en de vredegerechten is het e-Deposit-systeem operationeel, maar niet bij het Hof van Cassatie.

Het Hof van Cassatie vraagt dat, net als in de andere hoven en rechtbanken van het land, stukken van de rechtspleging digitaal kunnen worden ingediend op de griffie.

1.3. DE STEUNDIENST: HET ORGANIEKE KONINKLIJK BESLUIT AANNEMEN

Het directiecomité wordt bijgestaan door een steundienst die onder het gemeenschappelijk gezag en toezicht staat van de eerste voorzitter en de procureur-generaal. Die dienst is, wat het Hof van Cassatie betreft, ingevoerd bij artikel 185/2, § 2, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek, maar niet officieel opgericht door de Koning, zoals bedoeld in artikel 158 van het Gerechtelijk Wetboek, ondanks het verzoek van het Hof en de opmaak van een voorontwerp van koninklijk besluit in die zin.

De steundienst is samengesteld uit personeelsleden die taken verrichten in de volgende materies:

- Directie steundienst (1 directeur)
- Budget en boekhouding (1 financieel deskundige)
- Informatie- en communicatietechnologie (ICT) (1 attaché en 2 deskundigen ICT)
- Human resources (HR) (1 deskundige P&O)
- Communicatie (1 attaché)
- Managementsondersteuning (1 attaché)

Dit memorandum vraagt de nieuwe federale regering om het in artikel 158 Gerechtelijk Wetboek bedoelde koninklijk besluit tot vaststelling van de werkingsmodaliteiten en de organisatie van de steundienst bij het Hof van Cassatie aan te nemen.

1.4. VERGISSING IN HET PERSONEELSBUDGET VOOR DE UITBETALING VAN DE BEZOLDIGINGEN VAN HET STATUTAIR KADER EN VAN DE CONTRACTUELEN (ALLE CATEGORIEËN: MAGISTRATEN, GRIFFIERS, SECRETARISSEN, ATTACHÉS, ASSISTENTEN, MEDEWERKERS)

Het budget “personeelsuitgaven” van het Hof van Cassatie voor het dienstjaar 2024 bedraagt 15.566.000 euro (wet van 22 december 2023 houdende de middelenbegroting voor het begrotingsjaar 2024, BS 9 december 2023, p. 124243).

Bij brief van 24 mei 2024 heeft de minister van Justitie het Hof van Cassatie in kennis gesteld van een vergissing in de omzendbrief nr. 712bis van 16 juni 2023 betreffende de federale monitoring van het risico op overschrijding van de personeelskredieten in 2023 en 2024 en de personeelsenveloppes 2023 en 2024: die omzendbrief vermeldt dat de beschikbare personeelskredieten zijn bepaald op 15.993.000 euro.

In dezelfde brief vermeldt de minister dat hij, met het oog op de begroting 2025, een begrotingsfiche zou indienen om het verschil tussen die twee bedragen te compenseren. Het Hof van Cassatie werd tot op heden niet geïnformeerd over het gevolg dat aan dit verzoek werd gegeven en waarvoor een “politieke beslissing” nodig was.

Dit memorandum vraagt de nieuwe federale regering om een definitieve oplossing te vinden voor dit probleem dat te wijten is aan een vergissing waarvoor de Entiteit Cassatie niet verantwoordelijk is, maar die niettemin negatieve gevolgen heeft voor haar werking.

1.5. WERKINGSBUDGET: AANGEPASTE WERKINGSMIDDELEN BEHOUDEN

Krachtens een akkoord dat in april 2020 werd gesloten tussen de Entiteit Cassatie en het directoraat-generaal Rechterlijke organisatie (DG RO) van de FOD Justitie, beschikt het Hof momenteel over een werkingsbudget van 207.000 euro per jaar.

Dat budget bestaat uit drie “dimensies”, waarvan de eerste thans een bedrag van 143.000 vertegenwoordigt dat het Hof autonoom beheert. Het betreft de griffie- en secretariaatskosten, representatie- en drukwerkkosten, kosten voor de abonnementen op juridische publicaties, de aankoop van juridische naslagwerken, abonnementskosten voor de website, kosten voor klein informaticamateriaal, waterbidons, enz.

Het saldo maakt deel uit van de werkingskosten van “dimensie 2”, waarvan de verschillende posten, net zoals bij de kosten van “dimensie 1”, zijn opgenomen in een gedetailleerde uitgavenlijst. Het boekhoudkundig beheer van dat saldo wordt voorlopig nog waargenomen door het DG RO. Dat geldt ook voor de werkingskosten van “dimensie 3”, waarvan eveneens een inventaris bestaat.

Het is belangrijk te verduidelijken dat de opmaak van de voormelde budgetten en de toekenning van hun beheer aan het Hof deel uitmaken van de implementatie van het verzelfstandigd beheer van de rechterlijke organisatie.

Via de budgetcommissie van de Entiteit kent het verzelfstandigd beheer bij het Hof reeds een begin van uitvoering.

Dit memorandum vraagt de nieuwe federale regering om voor de Entiteit Cassatie een passend werkingsbudget te behouden, door middel van voorafgaandelijk en jaarlijks overleg.

1.6. VERZELFSTANDIGD BEHEER : HET HOF VAN CASSATIE VRAAGT EEN AAN HAAR EIGENHEID AANGEPAST BEHEERMODEL

Gezien haar bijzondere positie, de kleinschaligheid en de specifieke structuur van de instelling, is het steeds de bezorgdheid geweest van de Entiteit Cassatie om te kunnen werken volgens een aangepast, soepel en kostenbesparend model van verzelfstandigd beheer. In tegenstelling tot de beide colleges is de Entiteit Cassatie immers geen beheersorgaan dat bevoegd is voor het beheer van talrijke sub-entiteiten, maar is het enkel belast met het beheer van het eigen, op zichzelf staand rechtscollege. Het volgehouden streven van de opeenvolgende korpschefs naar een begrotingsmodel op grond van een dotatie, wat beter zou aansluiten bij de behoeften van de organisatie, is de voorbije jaren herhaaldelijk op terughoudendheid gestuit van de politieke beleidsmakers. Een alsnog succesvolle realisatie ervan in de komende jaren lijkt bijgevolg, bij een ongewijzigd politiek standpunt, weinig waarschijnlijk.

Hoewel het voor een organisatie van ongeveer 135 personen niet evident is om zich in te schrijven in tal van nieuwe werkmethodes en tools en gelijke vergadertred te houden met de Colleges, heeft het directiecomité van de Entiteit Cassatie niettemin steeds constructief meegewerkt aan de realisatie van het opgedragen beheermodel. Het heeft via het “Valentijnsakkoord” van 14 februari 2020² en het actieplan Cassatie 2021-2022³ ook concrete eerste stappen in die richting gezet.

Het directiecomité is hierbij wel steeds de kleinschalige en specifieke structuur van de Entiteit Cassatie blijven benadrukken, en dit met (voorlopig) succes. Bij de onderhandelingen over het nieuw wetsontwerp inzake de optimalisatie van het autonoom beheer werd immers ten aanzien van het directiecomité van de Entiteit Cassatie een beheersovereenkomst “light” en een lichter organisatiebeheersingssysteem aanvaard, waarvan de uitwerking en de modaliteiten op voorstel van het directiecomité van de Entiteit Cassatie zullen worden bepaald.

Het voorontwerp van wet tot optimalisatie van het verzelfstandigd beheer en van de werking van de rechterlijke orde voorzag daartoe dat “elk directiecomité, met uitzondering van het directiecomité van de Entiteit Cassatie, gehouden is een organisatiebeheersingssysteem uit te bouwen volgens de principes aangeleverd door het College”, dat “het directiecomité van de Entiteit Cassatie gehouden is

² Met het “Valentijnsakkoord” van 14 februari 2020 werd een akkoord gesloten tussen het directiecomité van de Entiteit Cassatie en het directoraat-generaal Rechterlijke Orde van de FOD Justitie over de werkingskosten en werd aan het directiecomité een virtuele enveloppe werkingskosten ter beschikking gesteld.

³ Met het actieplan Cassatie 2021-2022 werden voorstellen geformuleerd voor het verkorten van de doorlooptijden in fiscale zaken, de verdere uitbouw van de steundienst, en het verbeteren van communicatie en duiding bij rechterlijke uitspraken. Dit actieplan vroeg een kaderuitbreiding van twee advocaten-generaal en van twee raadsheren. Enkel de kaderuitbreiding van twee advocaten-generaal werd uitgevoerd.

een organisatiebeheersingssysteem uit te bouwen” en dat “op voorstel van het directiecomité van de Entiteit Cassatie de Koning de uitwerking en de nadere regels ervan bepaalt”.

De Entiteit Cassatie blijft, ook in dit memorandum, aandringen dat haar aanhoudende vraag naar een beheermodel “light” wordt gehonoreerd en dat de globale hervorming die aan de gang is geenszins leidt tot een verlies van eigenheid van de Entiteit Cassatie.

2. GEMEENSCHAPPELIJKE VRAGEN VAN HET HOF VAN CASSATIE, HET COLLEGE VAN DE HOVEN EN RECHTBANKEN EN HET COLLEGE VAN HET OPENBAAR MINISTERIE

Een goed werkende rechtsstaat heeft behoefte aan stabiele instellingen die uitstekend functioneren onder alle omstandigheden, zowel in tijden van welvaart als in crisissituaties waar de nood aan veiligheid en effectieve toepassing van de wet, zowel voor de burgers als de overheid, hoog is. Omdat elke rechtzoekende via een beroep op Justitie moet kunnen vertrouwen op rechtsbescherming door en tegen de overheid, is een onafhankelijke en kwalitatief hoogstaande Justitie een gemeenschappelijk goed. Het is de basis voor vrede, samenhang en veiligheid in de samenleving.

De Rechterlijke Orde wil een performante en moderne gerechtelijke organisatie zijn die gekenmerkt wordt door een kwaliteitsvolle, snelle en efficiënte rechtsbedeling. Het is de plicht van de Staat om Justitie dermate te financieren dat rechterlijke beslissingen kunnen worden uitgesproken binnen een redelijke termijn.

De Entiteit Cassatie, het College van de hoven en rechtbanken en het College van het Openbaar Ministerie wensen het groot belang van dit gemeenschappelijk fundament te benadrukken. Zij formuleren daarom gezamenlijk de volgende krachtlijnen die zij essentieel vinden voor het behoud van een kwaliteitsvolle Justitie.

2.1. PERSONELE, MATERIËLE EN FINANCIËLE MIDDELEN INZETTEN VOOR EEN STERKER, EFFICIËNTER RECHTSSYSTEEM DAT TOEGANKELIJK IS VOOR HET PUBLIEK

De Entiteit Cassatie, het College van de hoven en rechtbanken en het College van het Openbaar Ministerie vragen een bijkomende herfinanciering van de Rechterlijke Orde, zoals overigens door verschillende ministers van Justitie werd benadrukt de voorbije jaren. De jarenlange onder-financiering van Justitie moet worden gestopt. Magistraten en personeel moeten worden versterkt. Werkings- en investeringskredieten moeten opnieuw op een aanvaardbaar peil worden gebracht.

De rechterlijke orde vraagt de middelen om de werklast te kunnen verwerken, met inbegrip van bijkomende middelen voor de uitvoering van het sociaal statuut dat onlangs door het parlement is goedgekeurd, voor de uitvoering van het arrest van het hof van beroep te Brussel van 15 december 2023 en voor maaltijdcheques.

Na de eerste herfinancieringstranche die de rechterlijke orde tijdens de legislatuur 2019-2024 ontvangen heeft, is minstens de tweede schijf van 280 miljoen euro nodig, zoals vroeger reeds berekend en toegezegd onder Minister Geens, aan te vullen met de noodzakelijke middelen voor de nieuwe uitdagingen. De uitdagingen worden hieronder toegelicht.

2.2. BETROKKENHEID BIJ DE BESLUITVORMING OVER ICT-HERVORMINGEN DIE VAN INVLOED ZIJN OP DE RECHTERLIJKE ORDE

De Entiteit Cassatie en de twee Colleges vragen om de digitale transformatie voort te zetten, met de snelle ontwikkeling van een gemeenschappelijke applicatie (*JustCase*), toegankelijkheid voor de rechtzoekende en externe partners (*Just-on-web*), een vlottere uitwisseling van informatie en een snelle verwerking ervan. Om dit te bereiken zijn budgetten nodig voor de ontwikkeling en het onderhoud van de nodige software-applicaties en voor een moderne hardware.

Daarnaast willen we een grotere rol kunnen spelen in discussies over de digitale transformatie van de werkprocessen en functies binnen Justitie. Dit gaat hand in hand met de wens om praktijkmensen in het veld nauwer te betrekken, zodat de voorgestelde oplossingen op maat worden gemaakt en de effecten ervan worden geëvalueerd. De drie pijlers eisen een geïntegreerd geheel van software-applicaties dat hen in staat stelt om gemakkelijk gegevens te communiceren en uit te wisselen, evenals krachtige hardware en een performant netwerk die een moderne, efficiënte organisatie waardig zijn.

2.3. ZORGEN VOOR DE AANTREKKELIJKHEID EN HET WELZIJN VAN DE RECHTERLIJKE ORDE

Deze digitalisering zorgt echter ook voor een enorme ommezwaai binnen de gerechtelijke entiteiten met een grote menselijke impact en vereist nieuwe specifieke profielen waarvoor voldoende competente mensen moeten worden aangetrokken.

Dit laatste impliceert dat de rechterlijke orde moet kunnen concurreren met andere overheidsdiensten en private instellingen. Een modern HR-beleid dat inzet op employer branding, een aantrekkelijke verloning, loopbaanontwikkeling, changemanagement en welzijn op het werk is dus van primordiaal belang.

De Entiteit Cassatie en de twee Colleges stellen het welzijn op de werkplek centraal.

Eerst en vooral moeten het welzijn van het rechtspersoneel en de veiligheid van de rechtzoekende gegarandeerd worden door gebouwen die aangepast zijn aan de specifieke behoeften van het gerecht. Welzijn houdt ook in dat het beheer van de gebouwen wordt verbeterd. De Entiteit Cassatie en de twee Colleges vragen meer duidelijkheid over de rollen en verantwoordelijkheden en meer soepelheid in het beheer zodat de rechtzoekenden in aangepaste lokalen kunnen worden ontvangen en ook de actoren van Justitie in goede omstandigheden kunnen werken.

Tot slot, om het sociaal statuut correct te kunnen toepassen, zowel dat van de magistraten, dat net is gestemd, als dat van het rechtspersoneel, zijn wetswijzigingen nodig zodat afwezige personeelsleden en magistraten volledig kunnen worden vervangen.

2.4. CONCRETE INVULLING VAN DE BEHEERSAUTONOMIE VAN DE RECHTERLIJKE MACHT

De drie pijlers willen de werkzaamheden inzake het verzelfstandigd beheer verderzetten en de intensieve samenwerking bestendigen om de wet van 18 februari 2014 uit te voeren en de beslissingsbevoegdheid en verantwoordelijkheid over een aantal beheersmateries bij de rechterlijke orde te leggen.

Het voorontwerp van wet tot optimalisatie van het verzelfstandigd beheer en van de werking van de rechterlijke orde vormt voor ons de basis voor de toekomstige autonomie.

Deze wet is nodig om de overdracht van het personeelsbeheer naar de rechterlijke orde, het autonoom beheer over het personeelsbudget en de werkingsmiddelen en de oprichting van een gemeenschappelijk bureau en gemeenschappelijke steundienst P&O mogelijk te maken. Om deze autonomie te realiseren is een bijkomend budget noodzakelijk.

De pijlers vragen om elk afzonderlijk een beheersovereenkomst af te sluiten met de minister van Justitie waarbij doelstellingen aan middelen worden gekoppeld en waardoor er transparantie wordt geboden over de inzet ervan. Tot slot zal elke pijler bevoegd zijn voor een geobjectiveerde verdeling van zijn middelen.

Het ontwerp moet aangevuld worden zodat rekening wordt gehouden met de beheersmatige noden en behoeften die bij de opmaak van het voorontwerp van wet nog niet waren weerhouden en in de memoranda van het College van de hoven en rechtbanken en van het College van het Openbaar Ministerie uitvoerig aan bod komen.

2.5. GEGEVENSBESCHERMING (GDPR) GARANDEREN

Bijzondere aandacht gaat ook uit naar de Algemene Verordening Gegevensbescherming (GDPR-AVG) en de Belgische wet op de gegevensbescherming. Zowel op centraal als lokaal niveau zijn bijkomende menselijke en financiële middelen vereist, teneinde alle verplichtingen na te leven die voortvloeien uit de GDPR. Ook deze verplichtingen vergen bijzondere middelen, waarvan vijf jaar geleden nog geen sprake was.

Tegelijk is de Belgische wet op de gegevensbescherming dringend aan herziening toe. De toepassing ervan op het terrein stelt immers grote problemen onder meer in de samenwerking met de universitaire en wetenschappelijke wereld en de andere ketenpartners.

Tot slot vereist een efficiënte Justitie een heldere en stabiele wetgeving.

CONTACT

COMMUNICATIE

cass.com@just.fgov.be

+32 (0) 2 508 65 36

SECRETARIAAT VAN DE EERSTE VOORZITTER

secr.cass@just.fgov.be

+32 (0) 2 508 62 74

SECRETARIAAT VAN DE PROCUREUR-GENERAAL

par.cassat@just.fgov.be

+32 (0) 2 508 62 96